

การประเมินศักยภาพเด็กปฐมวัย – แรกเกิดถึงสามขวบ (Early Childhood Assessment - Birth to Three Years)

การที่พ่อแม่กับนักวิชาการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเป็นเรื่องสำคัญมาก การทำงานร่วมกันเป็นทีมช่วยให้ทุกคนในทีมมีความเข้าใจชัดเจนขึ้น ว่าเด็กทารก เด็กแบบเบาๆ หรือเด็กเล็กคนนั้นมีการตอบสนองต่อโลกอย่างไร มีวิธีการเรียนรู้รู้อย่างไร และสามารถทำอะไรได้บ้าง

การเริ่มต้นงานนี้จำเป็นที่พ่อแม่จะต้องเฝ้าสังเกตพัฒนาการเด็กอย่างใกล้ชิดและบันทึกรายละเอียดจากการสังเกตไว้ด้วย เพื่อที่จะสามารถอภิปรายร่วมกันกับนักวิชาการที่มาช่วยในการดูแลเด็กทารกและครอบครัว การประเมินในลักษณะนี้เป็นการประเมินติดตามการพัฒนา

ข้อชี้แนะต่อไปนี้จะช่วยเป็นแนวทางให้พ่อแม่ของทารกแรกเกิดจนถึงอายุสามขวบ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและทำบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้นักวิชาการที่ร่วมในทีมงานใช้ประโยชน์ด้วย

- การประเมิน ควรครอบคลุมทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็ก มีหลายองค์ประกอบที่มีผลต่อวิถีการเล่น การเคลื่อนไหว การกิน การพูด การฟัง และอื่น ๆ ของเด็ก ในจำนวนนั้นรวมถึงเรื่องสุขภาพของเด็ก เรื่องเกี่ยวกับชีวิตและกิจวัตรของครอบครัว ประสบการณ์นอกบ้าน ค่านิยม ความเชื่อและศาสนาของครอบครัว พ่อแม่ต้องบันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกตในเรื่องเหล่านี้ให้นักวิชาการได้ทราบด้วย

- วิธีการที่เด็กนำประสบการณ์มาใช้ประโยชน์ก็เป็นเรื่องสำคัญ เด็กตั้งใจฟังหรือฟังความสนใจไปที่พ่อแม่ หรือคนอื่น หรือที่ของเล่นที่น่าสนใจ ใช้เวลานานมากน้อยเพียงใด เด็กได้สิ่งของที่ตัวเองต้องการมาด้วยวิธีใด เด็กมีวิธีเรียกร้องให้พ่อแม่ช่วยอย่างไร

- เพื่อให้ได้เห็นภาพรวมของกิจกรรมของเด็ก ท่านควรสังเกตและบันทึกสิ่งที่เด็กทำในสถานการณ์ต่าง ๆ ในหลาย ๆ กรณี อาจรวบรวมข้อมูลที่ได้มาจากบุคคลอื่นหลาย ๆ คนด้วยก็ได้ ทั้งปู่ย่า ตายาย ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน เพื่อน ๆ และพี่เลี้ยงก็ได้ ภาพถ่ายและวิดีโอถือเป็นหลักฐานที่ดี ช่วยทำให้เห็นข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น

ลำดับขั้นตอนในการประเมินพัฒนาการของทารกหรือเด็กเล็ก มีดังต่อไปนี้

1. ในการประชุมครั้งแรก นักวิชาการด้านพัฒนาการเด็กจะสอบถามในประเด็นเกี่ยวกับจุดแข็ง และปัญหาต่าง ๆ ของเด็ก และจะอธิบายให้ฟังว่า มีคำถามอะไรบ้าง ที่จะใช้ในการตรวจสอบและประเมินเพื่อให้ได้คำตอบ

2. พ่อแม่ควรเตรียมให้พร้อมที่จะเล่าเรื่องของเด็กให้นักวิชาการฟังด้วยตัวเอง

3. จากนั้นจะทำการสังเกตการเล่นที่บ้านตอนที่เด็กเล่นกับพ่อแม่หรือพี่เลี้ยง ในกรณีที่ไม่สามารถเยี่ยมบ้านได้ก็จะทำการสังเกตในสถานที่ที่คุ้นเคยที่เด็กมีความคุ้นชินก็ได้

4. พ่อแม่ควรเฝ้าดูการปฏิสัมพันธ์ และช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ทำการประเมิน เพื่อให้ผู้ประเมินสามารถพิจารณาวินิจฉัยได้ว่า การแสดงตอบสนองของเด็กนั้นเป็นไปตามแบบที่เป็น

5. จะมีการประเมินลักษณะเฉพาะที่พ่อแม่รู้สึกหนักใจ เช่น การได้ยิน การสื่อสาร เป็นต้น

6. ณ เวลานี้ พ่อแม่จะมอบบันทึกการสังเกตของตนให้กับนักวิชาการ ในขณะที่มอบให้ควรรออธิบายถึงเรื่องที่ตนเองมีความหนักใจ และทำการซักถามทุกเรื่องที่ยากได้คำตอบในการประชุมอภิปรายครั้งนี้

7. นักวิชาการ ทำการศึกษาเอกสารต่าง ๆ แล้วจัดทำรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ระบุถึงประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- ข้อเสนอแนะตามที่ได้รับคำร้องขอ และคำตอบสำหรับคำถามที่ถาม
- ระบุถึงจุดแข็งและความสามารถของเด็ก
- ระบุถึงสมรรถนะที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาต่อไป
- ระบุความเป็นไปได้ที่จะรับการบำบัด หรือช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหา
- สรุปตอนจบด้วยคำแนะนำที่จะช่วยให้พ่อแม่วางแผนสำหรับอนาคตของเด็ก

8. ควรมีแผนการติดตามที่ต่อเนื่อง เพราะเด็กจะเจริญเติบโตขึ้นทุกวัน จะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่พ่อแม่และนักวิชาการจะต้องทำงานร่วมกันตั้งแต่เริ่มต้น ไปจนกระทั่งจบกระบวนการของการประเมิน

ที่มา: ldaamerica.org/Early-Childhood-Assessment-Birth-to-Three-Years

แปลและเรียบเรียงโดย: นายประเสริฐ ดันสกุล
